

Joan Perucho. Poesia 1947-1956

SOTA LA SANG

(1947)

L'esperança traeix. Amb afany intentem descobrir aquells qui estimàvem i ens incita un plor per una dura faç de granit o de gebre. Recordem, sí, una vella història perquè potser llavors vivíem feliços. Però no era una vella història ni érem tampoc feliços. Certament el que resta és la misèria nostra i les llàgrimes. El bosc...

(En ordenar aquest llibre. Març 1947)

Imperi d'una llàgrima

A Manuel Valls

Un somriure no arrela en un desert amarg.
Abandoneu les hores allunyades
o l'esguard vagabund
sota la cendra lleu dels amors que moriren
com una boca sagnant a una altra boca.
com els rostres a llurs destins,
com una vida a una altra vida.

Vers un cel innocent,
vora les mans nocturnament germanes,
l'alba creix i suporta els robins de la sang,
no la trista, sorda esperança.
Deixeu, doncs, a les ombres llur seguici,
llur tèrbola mesura,
i hostatgeu el record en una llàgrima.

Els amants

Estimaven una lloança
diminuta i cruel,
sota cada mirada.

Estimaven les lentes tardes arrecerades,
amb temorosos llavis,
quan la innocència és com una flor corrompuda
que torna delicada la ignomínia.

Estimaven les besades furtives,
l'abocar-se a un cel desesperat
perquè el desig
exasperadament clama en els cossos,
invencible i segur.

Estimaven, estimaven.

Creien en llurs aurores martiritzades
o en un agònic impuls
que els isolava de la llum dels homes,
dels esforçats somriures
davant de rostres púdicament perversos.

Renovaven un amor o un mite
perquè ignoraven
que una vida cobeja sempre una altra vida
com una mort cobeja sempre una altra mort.

I encara endevinaven una glòria.
Però dura i cruel
la vergonya del món els perseguia.
No estimaven llurs cossos;
estimaven una obscura i mesquina victòria
sobre veus abatudes,
sobre records que viuen
en segles de misèria i d'infortuni.

Llavors mentien un amor,
un oblit impossible, en la nit silenciosa.

Els anys són com fulles

A Nèstor Luján

Veü, tenebra,
sorrall amplíssim on es neguen les llàgrimes,
lletra d'amor probable,
aquella infantil pruija que ordenava els destins
així com la divina joventut atresorada,
què foren sinó graciosa creença,
una inútil mentida
per tal de congriar el dolor que empresona?

El vent, a voltes, tusta una porta
o delicadament desvetlla una consciència,
però els anys són com fulles
que el mateix vent s'emporta
per camins caducs o sinistres.

No intenteu, doncs, la vida;
intentareu tan sols un vell record.

A Joan Miró

Direm la vida, ardentment enyorada;
direm paraules
com un bleix llangorós en les cambres somortes
o un llavi que deplora
o ventalls amorosos;
però la vida tristament manifesta
quan els homes retornen
a llurs mesquines ombres enfurides,
a llurs sexes visibles,
a llurs injúries.

Un riu, arbre només, sota la fètil ona,
oblidada memòria de la terra,
caldrien per abatre
el somnàmbul enuig,
l'urc impietós dels morts sense ventura
o el llebrer de la ira que retorna.

Car l'esguard no perdona l'esguard
i rebroten violes a les mans ignorades
per qui la terra dóna l'orgullosa besada;
la besada que ens du formosament la mort.

Vella cançó

Per un secret somriure
a una boca extenuada
vanament alguna ombra
escorta viva sang.

Decoren les parets
harmoniosos miratges:
malenconia absorta
vers la llum d'alguns ulls.

Vella cançó que arriba
com un petit rubor
lentament amenaça,
lentament amenaça.

Però els sospirs són tristos
per afrontar el silenci.
Devotament honora
una llàgrima el risc.

Un home, de sobte, avança

A E. J. Mayans

Intentava el dolor
per tal com ara el somni desmentia les mans
cautament coronades de silencioses gorges,
de blanques i cobejoses gorges que delien
sospirs o amor
paraules arterament mancades
com besades funestes,
com deliris funestos,
com una vida que es tanca solitària.

Sí, intentava.
Intentava una sang, un record,
un home que de sobte avança
pels camins de les llàgrimes;
perquè tal volta ara comprenia
la mort i la misèria futures.

La morta

Lívidament s'escola el teu astut desig.
Areny de ma ventura, no retrobares rostres
per on sotjar la veu que ara s'allunya.
Només el foc, la ira.

No cercaré ta pau en els versos antics,
car tu no habitaràs les cambres solellades
i la feblesa meva és a mi que em pertany.

Però digues, rosa o verm o pedra sebollida,
per a qui la memòria és una ombra en el vent
i la mà més petita absoldrà les mirades;
digues, digues, si pots, la torxa o el terror
d'aquesta veu impura que degota en ma nit
com un plor o una lira.

Ara jo resto sol a la terra dels homes,
un batec mineral rígidament s'esmuny
entorn d'aquest silenci, enllà d'aquest silenci.
El silenci és un mur que endola el teu lament.

Sota la sang

Quin disegni vers tu, rastre de neu, de gorja?
Ombra fèrtil, alenes ventalls rere un sospir
i desvetlles la seda sota la sang eixuta.
Vers la mort, l'abraçada, per ta boca desfeta.

Una lenta bonior desdiu aquests paratges,
terra d'esclaus indignes, mare de tot desig,
sota els porxos d'ofec on es crispa la ira,
on resta amarga sempre la saliva d'amor.

No podré repetir-ho. Damunt la terra molla
la fosca ara comanda, enderroca els anyells.
Hostes del cos, els cossos asprament interroguen.
Sense paraules, ara. Sens arbre ni lament.